

รวมกฎหมาย กฎ และมติคณะรัฐมนตรี
เกี่ยวกับกรณีข้าราชการ
ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

รวมกฎหมาย กฎ และมติคณะรัฐมนตรี

เกี่ยวกับกรณีข้าราชการ

ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

รวบรวมโดย

นายเสมอ กาฬภักดี

บทนำ

คำว่า “ล่องละเมิดทางเพศ” หมายถึง กระทำผิดในทางเพศ เช่น การกระทำอนาจาร การข่มขืนกระทำชำเรา ไม่ว่าข้าราชการชายหรือหญิงก็สามารถกระทำความผิดฐานล่องละเมิดทางเพศได้ไม่ว่าจะเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศก็ตาม และคำว่า “คุกคามทางเพศ” หมายถึง ทำให้หวาดกลัว แสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจา ให้หวาดกลัว

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๓ (๘) บัญญัติไว้สรุปว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.” ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ถ้ามการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ก็ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎ ก.พ.ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งได้ประกาศบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ และได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่นร ๐๕๐๕/ว ๒๑๖๙ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ สรุปว่าให้นำมาตรการทางบริหาร เช่น การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสำรองราชการ การสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาใช้กับการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมขู่สาบ หรือล่องละเมิด หรือคุกคามทางเพศ รวมทั้งการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการล่องละเมิดหรือการคุกคามทางเพศ สำหรับ “รวมกฎหมาย กฎ และมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกรณีข้าราชการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ” เล่มนี้ มีเอกสารดังนี้

๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เกี่ยวกับข้อกำหนดวินัยและการรักษาวินัย
๒. กฎ ก.พ.ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๓
๓. หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่นร ๐๕๐๕/ว ๒๑๖๙ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔
๔. กรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่เผยแพร่ ในจุลสารข่าววินัยและคุณธรรมและวารสารหมออนามัย
๕. ประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ
๖. ตัวอย่างคำพิพากษาของศาลฎีกา กรณีกระทำอนาจาร

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม

ฉบับที่ ๑/๒๕๕๔

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับนี้ขอนำเสนอความรู้เกี่ยวกับเรื่อง “การลวง

ละเมิดหรือคุกคามทางเพศ” พร้อมกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม และดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.winaimoph.go.com

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๓ (๘) ได้บัญญัติไว้สรุปว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.” ซึ่งเป็น

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ถ้ายกการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕(๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ขณะนี้ ก.พ.ได้ออกกฎ ก.พ.ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๓ และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาโดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป กล่าวคือ ถ้าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำการอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป ก็จะมี ความผิดวินัยตามกฎหมายและมาตราดังกล่าว โดยมีสาระสำคัญดังนี้

การลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ มีลักษณะอย่างไรบ้าง

ลักษณะของการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ นั้น มี ๕ ประการ ดังนี้

๑. กระทำการด้วยการสัมผัสทางกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น
๒. กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น

/๓. กระทำการ...

๓. กระทำการด้วยอาภักปิริยาที่สื่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญาหรือสัญลักษณ์ใดๆ เป็นต้น

๔. การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดๆ ที่สื่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมายข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

๕. การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่สื่อไปในทางเพศ ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อนรำคาญ

ผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ เป็นใครได้บ้าง

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่เป็นผู้ทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ จะต้องกระทำประการหนึ่งประการใดใน ๕ ประการ โดยต้องกระทำต่อข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน เท่านั้น หากทำกับประชาชนทั่วไปหรือผู้มารับบริการแล้ว จะไม่เป็นความผิดวินัยฐานกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ แต่จะเป็นความผิดวินัยฐานไม่รักษา

ชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒(๑๐) หรือฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕(๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับผู้ที่ถูกกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ นั้น มีดังนี้

๑. กระทำต่อข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการประเภทใด เช่น เป็นข้าราชการครู ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นข้าราชการ เช่น กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด

๒. กระทำต่อผู้ร่วมปฏิบัติงาน เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อสม. ที่ร่วมทำงาน เป็นต้น

ต้องกระทำในสถานที่ใดบ้าง และต้องยินยอมให้กระทำหรือไม่

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศใน ๕ ลักษณะดังกล่าว ถ้าได้กระทำต่อข้าราชการหรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยการกระทำนั้นไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใด

/ทั้งใน...

ทั้งในหรือนอกสถานที่ราชการ และผู้ที่ถูกกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำหรือทำให้ผู้ถูกกระทำเดือดร้อนรำคาญ ซึ่งได้กระทำผิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป ถือว่าเป็นการกระทำอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) จากกฎ

ก.พ.ในเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่าการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ นั้น ถ้าผู้ถูกกระทำเขายินยอมให้ทำหรือไม่ได้เดือดร้อนรำคาญก็จะเป็นความผิดวินัย ฐานกระทำอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ แต่ถ้าเขาไม่ยินยอมหรือได้รับความเดือดร้อนรำคาญแล้ว ก็ถือว่ามีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๓ (๘) หรือผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตาม มาตรา ๘๕ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

ไต่ไปจะเอ

นายศักดิ์ ตำแหน่งพยาบาลเทคนิคชำนาญงาน ได้ไปงานเลี้ยงและกลับไปที่โรงพยาบาล เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ เวลาประมาณ ๒๓.๓๐ น. เพื่อจะขึ้นปฏิบัติงานเวรตึกที่ตึกผู้ป่วยใน โดยนายศักดิ์ มีอาการมึนเมามาด้วย เมื่อมาถึงได้จอดรถที่หน้าตึกผู้ป่วยในและเดินออกไปที่หน้ามุขตึกผู้ป่วยใน ยืนปัสสาวะหันออกไปทางด้านถนนสาธารณะซึ่งขณะนั้นนางสาวน้ำอ้อย ตำแหน่งพยาบาลเทคนิคปฏิบัติการ กำลังอยู่เวรที่ตึกผู้ป่วยในอยู่พอดี จึงต้อว่านายศักดิ์ เมื่อนายศักดิ์ได้ยินก็หันอ้วยวะเพศของตนมาทางนางสาวอ้อยและเดินตรงเข้ามาที่นางสาวอ้อยโดยที่ไม่ได้รู้ดชิปกางเกงนางสาวอ้อยจึงพูดต้อว่านายศักดิ์ จากนั้นนายศักดิ์ก็มาที่ตึกผู้ป่วยในและเปิดแผ่นซีดีซึ่งเป็นภาพยนตร์ประเภทลามกอนาจารและเปิดเสียงดังโดยมีเจตนาเพื่อให้นางสาวอ้อยได้ยินด้วยพฤติกรรมของนายศักดิ์ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน

/ซีไม่ดี...

ชีไม่ดีเลย

นายสันคิด ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ซึ่งเป็นพ่อหม้ายได้รู้จักกับนางสาวแก้ว ซึ่งเป็น อสม.และมีการทำงานร่วมกัน ทั้งคู่ได้มีการส่งข้อความติดต่อกันทาง E-mail หลายครั้ง ต่อมาวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ นายสันคิด ได้ส่งข้อความทาง E-mail ลามกหยาบคายชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย ต่อมานายสันคิด ได้ฝากแผ่นซีดีกับ อสม.คนอื่น นำไปให้กับนางสาวแก้ว เมื่อนางสาวแก้ว เปิดแผ่นซีดีดูก็พบว่า เป็นภาพเปลือยของนายสันคิด จนมองเห็นอวัยวะเพศ และในแผ่นซีดียังมีภาพยนตร์ลามกที่แสดงการร่วมเพศระหว่างชายหญิงด้วย พฤติการณ์ของนายสันคิดดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน

คิดถึงตอนเที่ยงคืน

นายเมา ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติการ และนางสาวแป้งร่า ตำแหน่งพยาบาลเทคนิคปฏิบัติการพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของโรงพยาบาล เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ เวลา ๒๓.๓๐ น. นายเมา มีอาการเมาสุรา และได้ใช้เท้าพังประตูบ้านพักของนางสาวแป้งร่า โดยขณะนั้นนางสาวแป้งร่า พักอยู่บ้านพักชั้นล่างเพียงคนเดียว นายเมา ได้ตรงเข้าไปหานางสาวแป้งร่า และพูดเป็นภาษาอีสานว่า “ขอเฮ็ดจักเถื่อได้อ๋อ” ซึ่งแปลว่า ขอมีเพศสัมพันธ์กับนางสาวแป้งร่า ด้วย นางสาวแป้งร่า ได้ร้องเรียกให้คนช่วยและโทรศัพท์เรียกยามและเจ้าหน้าที่คนอื่นให้มานำตัวนายเมาออกไป โดยนายเมา อยู่ในอาการมึนเมาและบอกกับยามว่า “คิดถึงนางสาวแป้งร่า มากและจะมาคุยกับเขา” นายเมาได้รับสารภาพว่าตนได้กระทำความผิดดังกล่าวจริง เนื่องจากตนขาดสติและตนแอบรักนางสาวแป้งร่า มานานแล้ว พฤติการณ์ของนายเมา ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการลวงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน

/อย่างนี้...

อย่างนี้ต้องเจอสิน

นายยอดชาย ตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอ ได้พยายามปลุกปล้ำกระทำอนาจาร นางสาวสวย ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา เหตุเกิดเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เวลาประมาณ ๑๗.๓๐ น. ขณะที่นางสาวสวย อยู่เวรรักษาทรัพย์สินของ

ทางราชการบนอาคารของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ นายยอดชาย ได้ไปดื่มสุราแล้วเข้ามาที่ทำงาน ขณะนั้น นางสาวสวย กำลังจัดเตรียมพุ่มผ้าป่าเพื่อจะนำไปสมทบกับ ทางที่ว่าการอำเภอ เมื่อนายยอดชายมาถึงก็ปิดประตูห้อง แล้วเข้าปลุกปล้ำนางสาวสวยโดยนั่งทับที่ตักและใช้มือ ปิดปากของนางสาวสวย นางสาวสวยได้ร้องให้คนช่วยและ ต่อสู้ขัดขึ้น และนางสาวสวยได้ใช้เท้าของตนถีบไปที่บริเวณ เป้ากางเกงของนายยอดชาย จนจุกท้อง จากนั้นเจ้าหน้าที่คนอื่นและชาวบ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้ยินเสียงร้องจึงเข้ามา

ช่วยเหลือไว้ได้ทัน พฤติการณ์ของนายยอดชายดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำความผิดเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) ประกอบ มาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือน จำนวน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน

น้ำมันหมด

นายหื่น ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ ได้รู้จักกับนางสาวโฉมฉาย ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โดยทั้งคู่ได้มีการติดต่อกันโทรศัพท์เป็นระยะๆและนัดกันไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งโดย ทั้งคู่นั่งรถไปด้วยกัน ระหว่างทางนายหื่นได้จอด

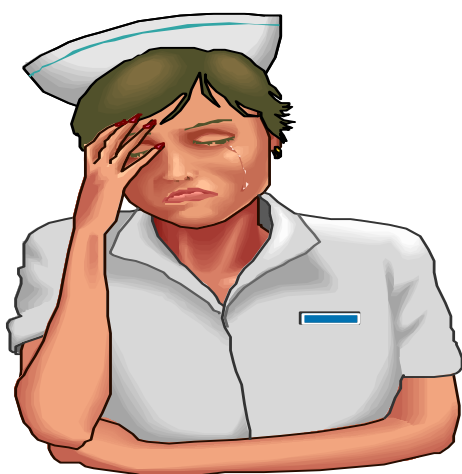

รถริมถนนอ้างว่าน้ำมันหมด นายหื่น ได้กระชากตัวของนางสาวโฉมฉายเข้าไปโอบกอดและ ใช้รูดอกคอของนางสาวโฉมฉายพร้อมกับดูดปากโดยใช้ลิ้นของตนดันเข้าไปในปากของนางสาวโฉมฉาย นางสาวโฉมฉาย ดันร่นป้องกันตัวและได้กัดลิ้นของนายหื่นอย่างแรงจนมีเลือดออก พฤติการณ์ของนายหื่น ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำความผิดเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน

/ยังไม่เสร็จ...

ยังไม่เสร็จ

นายกระหาย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ได้แต่งกายชุดนอนใส่กางเกงขาสั้นและเสื้อคอกลมสีขาว เข้ามาที่โรงพยาบาลเมื่อเวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. แล้วไปที่ห้องทำงานของตน ปรากฏว่าผ้าก๊อส์ที่ปิดแผลบริเวณต้นขาของนายกระหายที่ปิดไว้นั้นหลุดออกมา นายกระหายจึงโทรศัพท์ไปที่ห้องฉุกเฉินเพื่อขอพลาสติกมาปิดใหม่ ขณะนั้นนางสาวนกน้อย พยาบาลเวรห้องฉุกเฉินเป็นผู้รับสาย นางสาวนกน้อยได้นำพลาสติกมาให้ เมื่อมาถึงนายกระหายได้ขอให้นางสาวนกน้อย ช่วยติดพลาสติกให้พร้อม กับลุกขึ้นจากเก้าอี้และถอดกางเกงขาสั้นรูดลงไปให้หัวเข้าโดยที่นายกระหายไม่ได้ใส่กาง

เกงขาสั้นใน จากนั้นนายกระหาย ก็ไปที่เก้าอี้ นางสาวนกน้อยถามว่าจะให้ติดพลาสติกตรงไหน นายกระหายได้ชี้ไปที่บริเวณขาด้านซ้ายซึ่งมีผ้าก๊อส์พันอยู่โดยขอบผ้าก๊อส์ด้านบนอยู่ห่างจากขาหนีบประมาณ ๑๐ เซนติเมตร เมื่อนางสาวนกน้อยติดด้านหน้าเสร็จแล้ว แต่นายกระหาย บอกว่ายังไม่เสร็จและชี้ไปที่ตรงอวัยวะเพศของตน นางสาวนกน้อย เข้าใจว่าให้ติดพลาสติกตรงด้านในต้นขาซ้าย เมื่อนางสาวนกน้อย ก้มลงเพื่อจะติดพลาสติกให้กับ

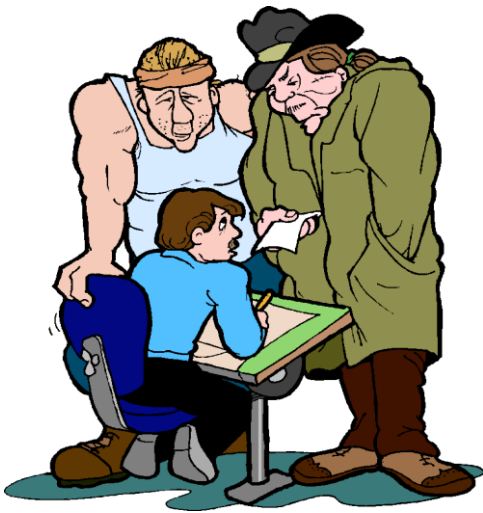
นายกระหาย นายกระหาย ก็ยื่นมือเข้ามาจับมือของนางสาวนกน้อย แล้วดึงลงไปเพื่อจะให้ไปจับที่อวัยวะเพศของตน ด้วยความตกใจนางสาวนกน้อยจึงพยายามดึงมือกลับสุดแรงและสะบัดหลุดออกมาได้ จากนั้นก็วิ่งร้องไห้ออกมาแล้วกลับไปห้องฉุกเฉิน พฤติการณ์ของนายกระหาย ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำความผิดเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน

กระหিংแดงแรงฤทธิ์

นายพิทักษ์ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ และนางสาวบัว ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ข้าราชการทั้งสองคนได้ขับรถจักรยานยนต์ไปซื้อของและไปเที่ยวงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาที่ในตัวจังหวัดด้วยกัน

/และ...

ได้กลับมาถึงบ้านพักของสถานีอนามัยเวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. โดยทั้งคู่เป็นคนโสดและพักอยู่บ้านพักกันคนละหลัง โดยปกติในเวลากลางคืนนางสาวแจ้วสาวชาวบ้าน จะมานอนเป็นเพื่อนนางสาวบัวที่บ้านพักด้วย แต่ในวันที่เกิดเหตุนางสาวแจ้ว พาพ่อที่เจ็บหนักไปส่งที่โรงพยาบาลในตัวจังหวัดอย่างกะทันหันและนำกุญแจบ้านพักติดตัวไปด้วย เมื่อนางสาวบัวกลับมาจึงเข้าบ้านพักไม่ได้ นายพิทักษ์จึงบอกให้พักที่บ้านพักของตนและสัญญาว่าจะไม่ทำอะไรโดยตนจะนอนอยู่นอกห้อง นางสาวบัวเชื่อใจจึงยอมพักที่

บ้านพักของนายพิทักษ์ ครั้นตึกตึก นายพิทักษ์ก็แอบย่องเข้าไปหานางสาวบัวและใช้กำลังเข้าปลุกปล้ำ ขณะนั้น นางสาวบัวเหลือบไปเห็นขวดกระติงแดงเปล่าใบหนึ่งวางทิ้งอยู่ในห้อง จึงหยิบขวดกระติงแดง ตีไปที่ศีรษะของนายพิทักษ์ จนแตกและมีเลือดไหลออกมาจนต้องเย็บแผลหลายเข็ม พฤติการณ์ของนายพิทักษ์ดังกล่าวเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำความผิดเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓(๘) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน

จากกรณีตัวอย่างการกระทำความผิดวินัยดังกล่าว จะเห็นว่าผู้ที่ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศส่วนใหญ่มักจะเป็นเพศหญิง แต่กฎ ก.พ.ฉบับนี้ไม่ได้กำหนดว่าผู้ถูกระกระทำจะต้องเป็นเพศใด ดังนั้น แม้ผู้ถูกระกระทำจะเป็นเพศเดียวกันกับผู้กระทำก็ตาม หากเป็นการกระทำในลักษณะอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศแล้ว ก็ถือว่ามีความผิดทางวินัย ในฐานความผิดดังกล่าวเช่นกัน .

รวบรวมโดย นายเสมอ กาฬภักดี นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายวิชัย รัตนกริธากุล นิติกรชำนาญการ

นายเกตุแก้ว แก้วใส นิติกรชำนาญการ

นายไวยพจน์ แสนใจธรรม นิติกรชำนาญการ

กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับที่ ๖ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับนี้ขอนำเสนอความรู้เกี่ยวกับเรื่อง “การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ” พร้อมกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของ กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม และดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ <http://discipline.ops.moph.go.th/>

ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ หมายถึงอะไร

คำว่า “**ล่วงละเมิดทางเพศ**” หมายถึง กระทำผิดในทางเพศ เช่น การกระทำอนาจาร การข่มขืนกระทำชำเรา ไม่ว่าข้าราชการชายหรือหญิงก็สามารถกระทำผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศได้ไม่ว่าจะเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศก็ตาม

คำว่า “**คุกคามทางเพศ**” หมายถึง ทำให้หวาดกลัว แสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจา ให้หวาดกลัว

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๘๓(๘) บัญญัติไว้สรุปว่า “**ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.**” ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ถ้การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ก็ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ.๒๕๕๑ และ กฎ ก.พ.ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ.๒๕๕๓ ได้ประกาศบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ลักษณะ...

ลักษณะของการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

ลักษณะของการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ นั้น มี ๕ ประการ ดังนี้

๑. กระทำการด้วยการสัมผัสทางกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น

๒. กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น

๓. กระทำการด้วยอาภักิริยาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญาหรือสัญลักษณ์ใดๆ เป็นต้น

๔. การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดๆ ที่ส่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมายข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

๕. การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่ส่อไปในทางเพศ ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อนรำคาญ

ผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

ผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ อาจเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศ กับข้าราชการพลเรือนสามัญที่เป็นผู้กระทำซึ่งได้กระทำโดยประการหนึ่งประการใดใน ๕ ประการข้างต้น โดยอาจเป็นข้าราชการด้วยกัน เช่น ข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือข้าราชการครู เป็นต้น หรือเป็นผู้ร่วมปฏิบัติงาน เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานกระทรวงสาธารณสุข อสม. หรือนักศึกษาฝึกงาน เป็นต้น

สถานที่ ...

สถานที่ที่กระทำ และความรู้สึกของผู้ถูกระทำ

การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศทั้ง ๕ ลักษณะของการกระทำความผิดกล่าว

ถ้าได้กระทำต่อข้าราชการหรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยการกระทำนั้นเกิดขึ้นทั้งในสถานที่หรือนอกสถานที่ราชการ และผู้ที่ถูกระทำมิได้ยินยอมให้กระทำต่อตนหรือทำให้ ผู้ถูกระทำเดือดร้อนรำคาญ ถือว่าเป็นการกระทำความผิดเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓(๘) หรือในบางกรณี ก็อาจเป็นความผิดวินัย

อย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๕(๔)

เทคนิคพิเศษ

นายเหิน ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้ตรวจร่างกายของนางสาวสวย ซึ่งมีอาการปวดท้องและท้องเสียก่อนที่จะมาโรงพยาบาล โดยดึงเสื้อของนางสาวสวยขึ้นไปถึงบริเวณหน้าอกจนเห็นนมทั้งเต้า นางสาวสวยพยายามใช้มือปิด แต่นายเหินก็ดึงเสื้อชั้นในขึ้นแล้วใช้มือจับที่นม ๑ ครั้ง โดยจับแบบกำมือในลักษณะคว่ำ จากนั้นได้บอกให้หายใจเข้าลึกๆ ๓ ครั้ง และย้ายมือมากดที่หน้าอก แล้วเลื่อนมือมากดที่บริเวณท้อง ต่อมานายเหินก็เลื่อนมือสอดเข้าไปในกางเกงจับที่บริเวณหัวหน่าว แล้วถามว่าเจ็บหรือไม่ เมื่อบอกว่าไม่เจ็บ นายเหินก็พูดว่าไม่ได้

เป็นอะไรมาก แต่กินอาหารสกปรกเข้าไปจึงท้องเสีย และบอกว่าจะให้น้ำเกลือและให้นอนดูอาการไปก่อน นางสาวสวยได้สอบถามนางสมศรี พยาบาลหน้าห้องตรวจโรคว่าคนไข้ปวดท้องทำไมเวลาตรวจต้องเปิดเสื้อและจับนมด้วย นางสมศรีพูดกับนางสาวสวยว่าให้ลองถามแพทย์คนอื่นดูอีกทีโดยบอกว่าอาจเป็นเทคนิคพิเศษในการตรวจของหมอก็ได้

พฤติกรรม...

พฤติกรรมของนายเหินดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๕(๔) แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษปลดออกจากราชการ

รักแม่หม้าย

นายเมา และนางแป้งร่ำ ทั้งคู่เป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญ และพักอยู่ที่บ้านพักของทางราชการ
ในคืนวันหนึ่งตอนเที่ยงคืน นายเมา มีอาการเมาสุราและ
ได้ใช้เท้าพังประตูบ้านพักของนางแป้งร่ำ ซึ่งเป็นแม่หม้าย
โดยขณะนั้นนางแป้งร่ำ พักอยู่บ้านพักชั้นล่างเพียง
คนเดียว นายเมา ได้ตรงเข้าไปหานางแป้งร่ำ และพูด
เป็นภาษาอีสานว่า “ขอเฮ็ดจักเถื่อได้บ่อ” ซึ่งแปลว่า
ขอมีเพศสัมพันธ์กับนางแป้งร่ำ นางแป้งร่ำ จึงร้องเรียกให้คนช่วยและโทรศัพท์เรียกยามและ
เจ้าหน้าที่คนอื่นให้มานำตัวนายเมา ออกไป โดยนายเมา ยังอยู่ในอาการมึนเมาและบอก
กับยามว่า “คิดถึงนางแป้งร่ำมากอยาก
จะคุยด้วย” นายเมาได้รับสารภาพว่าตนได้กระทำ
ความผิดดังกล่าวจริง เนื่องจากตนขาดสติ
และตนแอบรักนางแป้งร่ำ ตั้งแต่สามีของ
นางแป้งร่ำเสียชีวิต

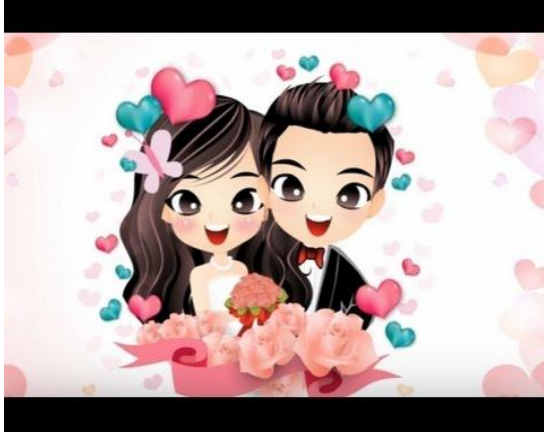

พฤติการณ์ของนายเมา ดังกล่าว
เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานกระทำ
อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) และมาตรา ๘๔ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนในอัตรา
ร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ เป็นเวลา ๓ เดือน

เกือบไป...

เกือบไป

นายมดดำ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ขณะที่นายมดดำ กำลังปฏิบัติงานอยู่ในห้องทำงานคนเดียว นางสาวแดง ซึ่งเป็นลูกจ้างประจำในหน่วยงานเดียวกัน

ได้เข้าไปติดต่องานกับนายมดดำ เมื่อนายมดดำ เห็นนางสาวแดงเข้ามาจึงเข้าไปกระทำการโอบกอด ลูบคลำ ร่างกายของนางสาวแดง และนางสาวแดง ได้ยอตัวหลุดหลบออกมาจากการกอดรัดได้และ แจ้งให้หัวหน้างานทราบ หลังจากนั้นนางสาวแดง ได้ไปแจ้งความกับพนักงานสอบสวนและมีการ เรียกตัวนายมดดำ มาสอบสวน ต่อมานายมดดำ ได้ยินยอมจ่ายค่าเสียหายให้กับนางสาวแดง เป็นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท และนางสาวแดง ก็ไม่ติดใจเอาความในทางอาญากับนายมดดำอีกต่อไป

พฤติการณ์ของนายมดดำ ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษลดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

น้ำมันหมด

นายห่าน ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้รู้จักกับนางสาวโฉมศรี ซึ่งเป็นข้าราชการต่างหน่วยงาน และติดต่อกันทางไลน์กลุ่มศิษย์เก่าโรงเรียนเดียวกัน ทั้งคู่ได้มีการโทรศัพท์ติดต่อกัน

เป็นระยะๆ และนัดกันไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งโดยทั้งคู่นั่งรถไปด้วยกัน ระหว่างทางนายห่านได้จอดรถริมถนนโดยอ้างว่าน้ำมันหมด และได้กระชากตัว ของนางสาวโฉมศรี เข้าไปโอบกอดและใช้รัชอกคอของนางสาวโฉมศรี พร้อมกับดูดปาก โดยใช้ลิ้นของตนดันเข้าไปในปากของนางสาวโฉมศรี นางสาวโฉมศรี ดิ้นรนป้องกันตัว และได้กัดลิ้นของนายห่านอย่างแรงจนมีเลือดไหลออกมา และสะดุ้งหลุดจากการกอดรัด

พฤติการณ์...

พฤติกรรมของนายห่าน ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓(๘) และมาตรา ๘๔ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ เป็นเวลา ๑ เดือน

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๒๓/๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้ว่าราชการจังหวัด) มีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นายดำ (ผู้ฟ้องคดี) ในกรณีกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ

ผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงโสดอายุ ๑๙ ปี โดยการจับมือ จับไหล่ และพูดจาล่วงละเมิดผู้เสียหายในขณะที่กำลัง ทำงานอยู่บนอาคารสำนักงาน โดยใช้มือซ้ายจับไหล่ ของนางสาวขาวและใช้มือขวายึดเก้าอี้ไว้ แล้ว เอาใบหน้าของตนเข้ามาใกล้ใบหน้าของนางสาวขาว เพื่อจะหอมแก้ม นางสาวขาวจึงดันเก้าอี้และผลัก

หลุดออกมาได้ ต่อมาเวลาประมาณ ๑๖.๓๐ น. ขณะที่นางสาวขาว กำลังจะกลับบ้าน นายดำ ได้พูดกับนางสาวขาวว่า “คืนนี้กลับไปอาบน้ำให้หอมๆนะ ใส่ชุดนอนเซ็กซี่ๆ ไม่ต้องใส่ชุดชั้นใน คืนนี้จะไปหาในความฝัน” ต่อมา นายดำ ได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ เพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าว โดยฟ้องสรุปว่า ตนไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา เนื่องจากตนประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ แพทย์

ได้ยึดกระดูกคอด้วยเหล็ก ร่างกายช้ำชวาเป็นอัมพาตครึ่งซีก และมีอาการสั้น เกร็ง กระตุก เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ อวัยวะเพศไม่แข็งตัว และไม่สามารถเดิน ยืน ลูกนั่ง หรือนอน ได้โดยสะดวก สภาพร่างกายของตนจึงไม่อาจใช้กำลังปลุกปล้ำหรือกระทำอาจารย์แก่ผู้ใดได้

ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปว่า เมื่อพิจารณาจาก การที่ผู้เสียหายเป็นหญิงสาวอายุเพียง ๑๙ ปี ยังไม่ได้สมรส ครอบครัวเป็นคนในพื้นที่

ซึ่งเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน และไม่เคยมีเรื่อง บาดหมางกับผู้ฟ้องคดีมาก่อน ย่อมไม่มีเหตุ ที่จะสร้างเรื่องร้องเรียนเพื่อปรักปรำให้ผู้ฟ้องคดี เสื่อมเสีย เพราะเรื่องที่เกิดขึ้นย่อมเสื่อมเสียต่อ คดีคดีความเป็นผู้หญิง ตลอดจนชื่อเสียงของ ครอบครัว ประกอบกับพยานบุคคลซึ่งเป็น น้องสาวของผู้เสียหายมีอายุเพียง ๑๐ ปี และ เป็นประจักษ์พยานเพียงผู้เดียวที่ได้ยินผู้ฟ้องคดี

กล่าววาทะต่อผู้เสียหาย ก็ให้การสอดคล้องกับผู้เสียหาย จึงน่าจะเชื่อว่าการกระทำ ลวนลามผู้เสียหายโดยจับมือ จับไหล่ และพูดจาลวนลามทางเพศจริง นอกจากนี้ แพทย์ ได้ให้การต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีมีอาการบาดเจ็บทางด้านไขสันหลัง ซึ่งอาจทำให้อวัยวะเพศไม่แข็งตัว แต่ไม่มีผลทางด้านอารมณ์ทางเพศ ซึ่งแสดงว่า ผู้ฟ้องคดียังมีอารมณ์ทางเพศเช่นบุคคลทั่วไป เมื่อผู้ฟ้องคดียังสามารถปฏิบัติงาน ซึ่งต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกายได้ การที่ผู้ฟ้องคดีจะกระทำการลวนลามผู้เสียหาย โดยการจับมือ จับไหล่ และพูดจาลวนลามทางเพศ จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ และการกระทำการลวนลามในลักษณะดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้แม้ที่เกิดเหตุจะเป็นห้องกระจก และอยู่ข้างเคียงกับหน่วยงานอื่นก็ตาม ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น การลงโทษ ผู้ฟ้องคดีจึงเหมาะสมแก่กรณีความผิดและเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง

ผู้รวบรวม นายเสมอ กาฬภักดี นิติกรชำนาญการพิเศษ (ด้านวินัย)

นางสาวสาวิณี ลาวรรณ นิติกร

นางสาวลดารัตน์ ทาริวศ์ นิติกร

จัดทำโดย กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

ล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 83(8) ได้บัญญัติไว้สรุปว่า “**ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.**” ซึ่งเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ถ้ามองการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ขณะนี้ ก.พ. ได้ออกกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2553 เป็นต้นไป กล่าวคือ ถ้ามีการกระทำการอันเป็นการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศโดยเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2553 เป็นต้นไป ก็จะมีวินัยตามกฎหมายและมาตราดังกล่าว โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ลักษณะของการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

การล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ มีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. กระทำการด้วยการสัมผัสทางกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น
2. กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น
3. กระทำการด้วยอากัปกิริยาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญาณหรือสัญลักษณ์ใด ๆ เป็นต้น
4. การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใด ๆ ที่ส่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมายข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น
5. การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่ส่อไปในทางเพศ ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อนรำคาญ

ใครเป็นผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

ข้าราชการพลเรือนสามัญ ที่เป็นผู้ทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ จะต้องกระทำประการหนึ่งประการใดใน 5 ประการ โดยต้องกระทำต่อข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติงานเท่านั้น หากทำกับประชาชนทั่วไปหรือผู้มารับบริการแล้ว จะไม่เป็นความผิดวินัยฐานกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ แต่จะเป็นความผิดวินัยฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา 82(10) หรือฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85(4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 สำหรับผู้ที่ถูกกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศนั้น มีดังนี้

1. กระทำต่อข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการประเภทใด เช่น เป็นข้าราชการครู ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นข้าราชการ เช่น กรุงเทพมหานคร องค์กรบริหารส่วนจังหวัด

2. กระทำต่อผู้ร่วมปฏิบัติงาน เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อสม. ที่ร่วมทำงาน หรือนักศึกษาที่มาฝึกงาน เป็นต้น

ต้องกระทำในสถานที่ใดบ้างจึงถือว่ามีความผิด

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศใน 5 ลักษณะดังกล่าว ถ้าได้กระทำต่อข้าราชการหรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยการกระทำนั้นไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใดทั้งในหรือนอกสถานที่ราชการ และผู้ที่ถูกกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำหรือทำให้ผู้ถูกกระทำเดือดร้อนรำคาญ ซึ่งได้กระทำความผิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2553 เป็นต้นไป ถือว่าเป็นการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83(8) จากกฎ ก.พ. ในเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่าการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศนั้น ถ้าผู้ถูกกระทำเขายินยอมให้ทำหรือไม่ได้เดือดร้อนรำคาญก็จะเป็นความผิดวินัย ฐานกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ แต่ถ้าเขาไม่ยินยอมหรือได้รับความเดือดร้อนรำคาญแล้ว ก็ถือว่ามีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 83(8) หรือผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

กระเบื้องแดงฤทธิ์

นายอัน ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ และนางสาวเอื้อง ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2553 ข้าราชการทั้งสองคนได้ขับรถจักรยานยนต์ไปซื้อของและไปเที่ยวงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาที่ในตัวจังหวัดด้วยกัน และได้กลับมาถึงบ้านพักของสถานื่อนามัยเวลาประมาณ 20.00 น. โดยทั้งคู่เป็นคนโสดและพักอยู่บ้านพักกันคนละหลัง โดยปกติในเวลากลางคืนนางสาวแจ้ว สาวชาวบ้าน จะมานอนเป็นเพื่อนนางสาวเอื้องที่บ้านพักด้วย แต่ในวันที่เกิดเหตุ นางสาวแจ้วพาพ่อที่เจ็บหนักไปส่งที่โรงพยาบาลในตัวจังหวัดอย่างกะทันหันและได้นำกุญแจบ้านพักติดตัวไปด้วย เมื่อนางสาวเอื้องกลับมามีจึงเข้าบ้านไม่ได้ นายอันจึงบอกให้นางสาวเอื้องพักที่บ้านพักของตนและสัญญาว่าจะไม่ทำอะไรโดยตนจะนอนอยู่นอกห้องนางสาวเอื้องเชื่อใจจึงยอมพักที่บ้านพักของนายอัน ครั้นตดึก นายอันก็แอบย่องเข้าไปในห้องที่นางสาวเอื้องนอนอยู่และพยายามใช้กำลังปลุกปล้ำนางสาวเอื้อง แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะนางสาวเอื้องต่อสู้ขัดขืนพร้อมทั้งร้องเรียกรบกวนให้คนช่วย และในขณะที่กำลังป้องกันตนเองอยู่นั้น นางสาวเอื้องก็เหลือบไปเห็นขวดกระติ่งแดงเปล่าใบหนึ่งวางทิ้งอยู่ในห้อง จึงหยิบขวดกระติ่งแดงดีไปที่ศีรษะของนายอันจนแตกและมีเลือดไหลออกมาจนต้องเย็บหลายเข็ม พฤติการณ์ของนายอันดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83(8) ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 3 เดือน

ฝักน้องจิมนอกหลักสูตร

นายใหม่ ตำแหน่งหัวหน้าสถานื่อนามัยทำหน้าที่เป็นครูฝึกภาคสนามให้กับนางสาวแจ้ว และนางสาวจิม นักศึกษาพยาบาลที่มาฝึกภาคสนาม ได้กระทำการดังนี้ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2553 เวลาประมาณ 21.00 น. นายใหม่ได้สั่งการให้นางสาวจิมและนางสาวแจ้ว มาทำแผนที่ของหมู่บ้านที่บนสถานื่อนามัยโดยทั้งสองคนนั่งทำแผนที่อยู่บนโต๊ะคนละตัวและตั้งอยู่ตรงข้ามกัน นายใหม่เข้าไปนั่งชิดกับนางสาวจิม อ้างว่าแผนที่ทำยากจะช่วยทำ นางสาวจิมจึงขยับหนี นายใหม่ก็ขยับตามพร้อมกับเอามือลูบคลำที่ต้นขาของนางสาวจิม หลังจากนั้น 2 วัน ขณะที่นางสาวจิมกำลังล้างถ้วยชามที่บริเวณหน้าห้องครัวชั้นล่างของบ้านพัก นายใหม่ได้แอบเข้ามาโอบกอดทางด้านหลังของนางสาวจิม และพยายามจะจูบแก้ม แต่นางสาวจิมสะบัดหลุดวิ่งหนีไปหานางสาวแจ้ว ต่อมาอีก 3 วัน เวลาประมาณ 07.00 น. ขณะที่นางสาวจิมทำความสะอาดอยู่บนสถานื่อนามัย นายใหม่ได้เรียกนางสาวจิมให้มาที่ห้องพัสดุและสั่งให้อ่านข้อความบนแผ่นภาพโฆษณา ขณะที่กำลังอ่านอยู่นั้น นายใหม่ก็ตรงเข้ามาคุกกระชกแขนของนางสาวจิมให้เข้าไปที่ห้องทันตกรรมและพยายามกดให้นอนบนเตียงพร้อมกับขู่มัไม่ให้ร้อง และพยายามจะถอดเสื้อผ้าของนางสาวจิมออก นางสาวจิมจึงร้องออกไปว่านางสาวแจ้วเข้ามา นายใหม่ตกใจจึงผละออกจากตัวของนางสาวจิม ส่วนนางสาวจิมวิ่งร้องไห้ออกไปที่บ้านพักที่พักอยู่ พฤติการณ์ของนายใหม่ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

อย่างนี้ต้องเจอต้น

นายยอดชาย ตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอ ได้พยายามปลุกปล้ำกระทำอนาจารย์นางสาวสวย ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา เหตุเกิดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 เวลาประมาณ 17.30 น. ขณะที่นางสาวสวย อยู่เวรรักษาทรัพย์สินของทางราชการบนอาคารของ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ นายยอดชายได้ไปดื่มสุราแล้วเข้ามาที่ทำงาน ขณะนั้นนางสาวสวยกำลัง จัดเตรียมพุ่มผ้าป่าเพื่อจะนำไปสมทบกับทางที่ว่าการอำเภอ เมื่อนายยอดชายมาถึงก็ปิดประตูห้องแล้ว เข้าปลุกปล้ำนางสาวสวยโดยนั่งทับที่ตักและใช้มือ ปิดปากของนางสาวสวย นางสาวสวยได้พยายาม ร้องให้คนช่วยและต่อสู้ขัดขืน และนางสาวสวยได้ใช้เท้าของตนถีบไปที่บริเวณเป้ากางเกงของนายยอดชายจนจุกท้อง จากนั้นเจ้าหน้าที่คนอื่นและชาวบ้าน ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้ยินเสียงร้องจึงเข้ามาช่วยเหลือไว้ได้ทัน นางสาวสวยได้ไปแจ้งความดำเนินคดี กับนายยอดชาย พฤติการณ์ของนายยอดชายดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตาม มาตรา 83(8) ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 3 เดือน

ไอ้บ๊องเอ

นายศักดิ์ ตำแหน่งพยาบาลเทคนิคชำนาญงาน ได้ไปงานเลี้ยงและกลับมาที่โรงพยาบาลเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2553 เวลาประมาณ 23.30 น. เพื่อจะขึ้นปฏิบัติงานเวรตึกที่ตึกผู้ป่วยใน โดยนายศักดิ์มีอาการมึนเมาไปด้วย เมื่อมาถึงได้ จอดรถที่หน้าตึกผู้ป่วยในและเดินออกไปที่หน้ามุข ตึกผู้ป่วยใน ยืนปัสสาวะหันออกไปทางด้านถนนสาธารณะซึ่งขณะนั้นนางสาวอ้อย ตำแหน่ง พยาบาลเทคนิคปฏิบัติการ กำลังอยู่เวรที่ตึกผู้ป่วยในอยู่พอดีจึงต่อว่านายศักดิ์ เมื่อนายศักดิ์ได้ยินก็ หันอวยวะเพศของตนมาทางนางสาวอ้อย และ เดินตรงเข้ามาที่นางสาวอ้อยโดยที่ไม่ได้รู้ดีซิป กางเกง นางสาวอ้อยจึงพูดต่อว่านายศักดิ์ จากนั้นนายศักดิ์ก็มาที่ตึกผู้ป่วยในและเปิดแผ่นซีดีซึ่งเป็นภาพยนตร์ประเภทลามกอนาจารและเปิดเสียงดัง โดยมีเจตนาเพื่อให้นางสาวอ้อยได้ยิน ด้วย พฤติการณ์ของนายศักดิ์ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83(8) ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 3 เดือน

คิดถึงตอนเที่ยงคืน

นายเมา ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ-ปฏิบัติการ และนางสาวดวงใจ ตำแหน่งพยาบาล-เทคนิคปฏิบัติการ พักอาศัยอยู่ในบ้านพักของโรงพยาบาลชุมชนเดียวกัน เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2553 เวลา 23.30 น. นายเมามีอาการเมาสุราจนไม่สามารถทรงสติได้และได้ใช้เท้าพังประตูบ้านพักของนางสาวดวงใจ ซึ่งเป็นบ้านพักที่อยู่ภายในโรงพยาบาล โดยขณะนั้นนางสาวดวงใจพักอยู่บ้านพักชั้นล่างเพียงคนเดียว นายเมาได้ตรงเข้าไปหานางสาวดวงใจและพูดเป็นภาษาอีสานว่า “ขอเอ็ดจักเถื่อได้บ่อ” ซึ่งแปลว่า ขอมีเพศสัมพันธ์กับนางสาวดวงใจด้วย นางสาวดวงใจได้ร้องเรียกให้คนช่วยและโทรศัพท์เรียกยามและเจ้าหน้าที่คนอื่นให้มานำตัวนายเมาออกไป โดยนายเมาอยู่ในอาการมึนเมาและบอกกับยามว่า “คิดถึงนางสาวดวงใจมาก และจะมาคุยกับเขา” ซึ่งการกระทำครั้งนี้ของนายเมา สร้างความตกใจให้แก่นางสาวดวงใจและทำให้กลอนประตูบ้านพักของทางราชการเสียหาย นายเมาได้ให้การรับสารภาพว่าตนได้กระทำความผิดดังกล่าวจริงเนื่องจากตนขาดสติและตนแอบรักนางสาวดวงใจมานานแล้ว พฤติการณ์ของนายเมาดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83(8) ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 1 เดือน

น้ำมันหมด

นายหื่น ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ได้รู้จักกับนางสาวโสมฉาย ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการเพราะเข้าอบรมหลักสูตรผู้บริหารการสาธารณสุขระดับต้น (ผบต.) ด้วยกัน

โดยทั้งคู่ได้มีการติดต่อกันโทรศัพท์เป็นระยะ ๆ และได้นัดกันไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารแห่งหนึ่ง โดยทั้งคู่นั่งรถไปด้วยกัน ระหว่างทาง นายหื่นได้จอดรถริมถนนอ้างว่าน้ำมันหมด ขณะที่อยู่บนรถยนต์ นายหื่นได้กระชากตัวของนางสาวโสมฉาย ที่นั่งอยู่ข้างตนเข้าไปเพื่อโอบกอดและพยายามใช้ชอกคอของนางสาวโสมฉาย และดูดปากโดยใช้ลิ้นของตนดันเข้าไปในปากของนางสาวโสมฉาย เพราะคิดว่านางสาวโสมฉายมีใจให้ แต่นางสาวโสมฉายกลับดิ้นรนป้องกันตัวและกีดกันของนายหื่นอย่างแรงจนมีเลือดออก พร้อมกับออกแรงผลักโดยใช้หัวเข่าถีบตัวออก พฤติการณ์ของนายหื่นดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83(8) ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 1 เดือน

ชดไต่

นายสันคิด ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการซึ่งเป็นพ่อนม้าย ได้รู้จักกับนางสาวแก้ว ซึ่งเป็น อสม. และมีการทำงานร่วมกัน ทั้งคู่ได้มีการส่งข้อความติดต่อกันทาง e - mail หลายครั้ง ต่อมาวันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 นายสันคิดได้ส่งข้อความทาง e - mail ลามกหยาบคายชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย ต่อมานายสันคิดได้ฝากแผ่นซีดีกับอสม. คนอื่นนำไปให้กับนางสาวแก้ว เมื่อนางสาวแก้วเปิดแผ่นซีดีก็พบว่า เป็นภาพเปลือยของนายสมคิดจนมองเห็นอวัยวะเพศ และในแผ่นซีดีก็มีภาพยนตร์ลามกที่แสดงการร่วมเพศระหว่างชายหญิงด้วย พฤติการณ์ของนายสมคิดดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83(8) ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 2 เดือน

ยังไม่เสร็จ

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2553 เวลาประมาณ 21.00 น. **นายกระห่าย** ผู้อำนวยการโรงพยาบาลได้แต่งกายชุดนอนใส่กางเกงขาสั้นและเสื้อคอกลมสีขาวเข้ามาที่โรงพยาบาลแล้วไปที่ห้องทำงานของตนปรากฏว่าผ้าก๊อชที่ปิดแผลบริเวณต้นขาของ**นายกระห่าย**ที่ปิดไว้แน่นหลุดออกมา **นายกระห่าย**จึงโทรศัพท์ไปที่ห้องฉุกเฉินเพื่อขอปลาสเตอร์มาปิดใหม่ ขณะนั้น**นางสาวนกน้อย** พยาบาลเวรห้องฉุกเฉินเป็นผู้รับสาย **นางสาวนกน้อย**ได้นำปลาสเตอร์มาให้เมื่อมาถึง **นายกระห่าย**ได้ขอให้**นางสาวนกน้อย** ช่วยติดปลาสเตอร์ให้พร้อมกับลุกขึ้นจากเก้าอี้และถอดกางเกงขาสั้นรูดลงไปทิ้งเขาโดยที่**นายกระห่าย**ไม่ได้ใส่กางเกงชั้นใน จากนั้น**นายกระห่าย**ก็ไปนั่งที่เก้าอี้ **นางสาวนกน้อย**ถามว่าจะให้ติดปลาสเตอร์ตรงไหน **นายกระห่าย**ก็ชี้ไปที่บริเวณขาด้านซ้ายซึ่งมีผ้าก๊อชพันอยู่โดยขอบผ้าก๊อชด้านบนอยู่ห่างจากขาหนีบประมาณ 10 เซนติเมตร เมื่อ**นางสาวนกน้อย**ติดด้านหน้าเสร็จ **นายกระห่าย**บอกว่ายังไม่เสร็จและชี้ไปที่ตรงอวัยวะเพศของตน **นางสาวนกน้อย**เข้าใจว่าให้ติดปลาสเตอร์ตรงด้านในต้นขาซ้าย เมื่อ**นางสาวนกน้อย**ก้มลงเพื่อจะติดปลาสเตอร์ให้กับ**นายกระห่าย** **นายกระห่าย**ก็ยื่นมือเข้ามาจับมือของ**นางสาวนกน้อย** แล้วดึงลงไปเพื่อให้ไปจับอวัยวะเพศของ**นายกระห่าย** ด้วยความตกใจ **นางสาวนกน้อย**จึงพยายามดึงมือกลับสุดแรงและสะบัดหลุดออกมาได้ จากนั้นก็วิ่งร้องไห้ออกมาแล้วกลับไปห้องฉุกเฉิน พฤติการณ์ของ**นายกระห่าย**ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำความผิดล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา 83(8) ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษตัดเงินเดือนจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 3 เดือน

จากกรณีตัวอย่างการทำความผิดดังกล่าว จะเห็นว่าการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคาม

ทางเพศนั้น ส่วนใหญ่ผู้ถูกระทำมักจะเป็นเพศหญิง แต่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ไม่ได้กำหนดว่าผู้ถูกระทำจะต้องเป็นเพศใด ดังนั้น หากข้าราชการพลเรือนหญิงกระทำต่อชาย หรือข้าราชการพลเรือนชาย (แต่อาจมีจิตใจเป็นหญิง) กระทำต่อข้าราชการชายด้วยกัน หรือข้าราชการพลเรือนหญิงกระทำต่อหญิงด้วยกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศแล้ว ก็มีความผิดตามกฎหมายดังกล่าว และกรณีนี้อาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา 82(10) หรือฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85(4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 อีกด้วย

สุดท้ายนี้ ขออัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพรปีใหม่ พ.ศ. 2554 แก่พลกนิกรชาวไทย ดังนี้ “ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย บัดนี้ถึงวาระจะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีมาอวยพรแก่ท่านทุก ๆ คน ให้มีความสำเร็จสมประสงค์ในสิ่งที่ปรารถนา ความปรารถนาของทุกคนคงไม่แตกต่างกันนัก คือ ต้องการให้ตนเองมีความสุขความเจริญ และให้บ้านเมืองมีความสงบร่มเย็น ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่งที่จะเห็นคนไทยมีความสุขถ้วนหน้ากัน ด้วยการให้ คือให้ความรักความเมตตาแก่กันให้น้ำใจไมตรีกัน ให้ภัยกัน ให้การสงเคราะห์อนุเคราะห์กัน โดยมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกันด้วยความบริสุทธิ์และจริงใจ ทุกคนทุกฝ่าย จะได้สามารถร่วมมือ ร่วมความคิดอ่านกัน สร้างสรรค์ความสุข ความเจริญมั่นคง ให้แก่ตนเองประเทศชาติ อันเป็นสิ่งที่แต่ละคน ต้องการให้สำเร็จผลได้ ดังที่ใจปรารถนา ขออนุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงคุ้มครอง รักษาท่านทุกคนให้มีความสุข ไม่มีทุกข์ไม่มีภัย ตลอดศกหน้านี้ โดยถ้วนกัน” ☸

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

ให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของงานในส่วนราชการนั้นตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ

ในการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการตามวรรคสอง ให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

มาตรา ๑๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนเงินเดือน หรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนา

หมวด ๖ วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๘๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ปฏิบัติราชการในต่างประเทศนอกจากต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้แล้ว ต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๘๑ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๘๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม
- (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- (๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ
- (๔) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันที

เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

- (๕) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้
 - (๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ
 - (๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและร่วมปฏิบัติราชการ
 - (๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน
 - (๙) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย
 - (๑๐) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย
 - (๑๑) กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.
- มาตรา ๘๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้
- (๑) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย
 - (๒) ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว
 - (๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
 - (๔) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ
 - (๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
 - (๖) ต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

- (๓) ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ
- (๔) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.
- (๕) ต้องไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ
- (๑๐) ไม่กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัย

มาตรา ๘๕ การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

- (๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต
- (๒) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- (๓) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
- (๔) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (๕) ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง
- (๖) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๘) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ (๑๑) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ (๑๐) ที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๖ กฎ ก.พ. ตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง มาตรา ๘๒ (๑๑) มาตรา ๘๓ (๘) และ (๑๐) และมาตรา ๘๕ (๘) ให้ใช้สำหรับการกระทำที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่กฎ ก.พ. ดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา ๘๗ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๘๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย จะต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่ มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย

โทษทางวินัยมี ๕ สถาน ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตัดเงินเดือน
- (๓) ลดเงินเดือน
- (๔) ปลดออก
- (๕) ไล่ออก

มาตรา ๘๙ การลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญให้ทำเป็นคำสั่ง ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษ ให้เหมาะสมกับความผิดและต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ โดยในคำสั่งลงโทษ ให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยในกรณีใดและตามมาตราใด

หมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๙๐ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด กระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเร็วด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ

ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ ตามวรรคหนึ่ง หรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ตามหมวดนี้ ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่ำลงไปปฏิบัติแทนตาม หลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดก็ได้

และลักษณะ ๕ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ ก.พ.ค. เป็นผู้พิจารณา
ดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๓๗ การใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือเคยดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือมีกรณี
ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปในเรื่องนั้นจะสมควรดำเนินการประการใด
ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๓๘ การปรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญ
เข้าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับเงินเดือน
ยังไม่ถึงขั้นต่ำของระดับตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำชั่วคราว
ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และให้ได้รับการปรับเงินเดือนจนได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของ
ระดับตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๓๙ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ กำหนดให้นำ
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับ
หรือใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ยังคงนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับหรือใช้บังคับโดยอนุโลมต่อไป การให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับกับ
ข้าราชการประเภทดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยมติขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล
หรือองค์กรที่ทำหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น ๆ โดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เพื่อกำหนดภารกิจของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้เหมาะสม ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับพัฒนาการด้านการบริหารราชการที่เปลี่ยนไป ดังนั้น เพื่อกำหนดภารกิจของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้เหมาะสม และเพื่อให้การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการสมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว โดยปรับบทบาทของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จากเดิมที่เป็นทั้งผู้จัดการงานบุคคลของฝ่ายบริหาร ผู้พิทักษ์ระบบคุณธรรม และผู้จัดโครงสร้างส่วนราชการ ให้เป็นเพียงผู้จัดการงานบุคคลของฝ่ายบริหาร โดยมีให้เข้าซ้อนกับบทบาทของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ส่วนบทบาทในการพิทักษ์ระบบคุณธรรมให้เป็นของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ปรับบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจากเดิมที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ให้เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม และมีให้เข้าซ้อนกับบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ปรับปรุงระบบตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญให้จำแนกตามกลุ่มลักษณะงาน ตลอดจนกระจายอำนาจการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดดำเนินการมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎ ก.พ.

ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๕) และมาตรา ๘๓ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ก.พ. โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี จึงออกกฎ ก.พ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำการประการใดประการหนึ่งดังต่อไปนี้ ต่อข้าราชการด้วยกัน หรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหรือนอกสถานที่ราชการ โดยผู้ถูกกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำนั้น หรือทำให้ผู้ถูกกระทำเดือดร้อนรำคาญ ถือว่าเป็นการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘)

(๑) กระทำการด้วยการสัมผัสทางกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น

(๒) กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น

(๓) กระทำการด้วยอาภักิริยาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญาณหรือสัญลักษณ์ใด ๆ เป็นต้น

(๔) การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใด ๆ ที่ส่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร
ส่งจดหมาย ข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

(๕) การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่ส่อไปในทางเพศ ซึ่งผู้ถูกกระทำ ไม่พึงประสงค์หรือ
เดือดร้อนรำคาญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.พ. ฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘๓ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่าข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดใน กฎ ก.พ. สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.พ. นี้

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๑๖๕

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจรรยาบรรณ

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/๒๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๕๕
ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔

ด้วยสำนักงาน ก.พ. ได้เสนอเรื่อง มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจรรยาบรรณ ไปเพื่อดำเนินการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามมติคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ และให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามมติ ก.พ. ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

๒. ให้สำนักงาน ก.พ. ได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ (เรื่อง การเสนอเรื่องเร่งด่วนต่อคณะรัฐมนตรี) ในการเสนอเรื่องนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมา และถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒ (สุทธีณี) ๑๕๒๒ (พิมพ์นภัส)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th (พิมพ์นภัส/อริศรา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dcab@soc.go.th

หมายเหตุ	อัยการสูงสุด	: จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	รอง-นรม., รัฐ-นร.	: จึงเรียนยืนยันมา
	กระทรวง	: จึงเรียนยืนยันมา และถือปฏิบัติต่อไป
	องค์กรอิสระ	: จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	กรม	: จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ที่ นร ๑๐๑๑/๒๑

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนันทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. มติ ก.พ. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔

ด้วยสำนักงาน ก.พ. ขอเสนอ เรื่อง มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยที่เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการสำนักงาน ก.พ. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

ก.พ. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ก.พ. ได้หยิบยกประเด็นที่สื่อมวลชนเสนอข่าวเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการในเรื่องชู้สาว การล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศ รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศดังกล่าว ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นความผิดวินัยและจริยธรรมอย่างร้ายแรง ขึ้นอภิปราย โดยมีข้อสังเกตว่าเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่ต้องเร่งรัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาดำเนินการทางวินัยโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ ก.พ. เห็นว่า มาตรฐานการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมของข้าราชการประเภทต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของการนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทางวินัย ตลอดจนมาตรฐานการลงโทษที่ต่างกัน ซึ่งทำให้การดำเนินการขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการดำเนินการทางวินัย ที่ว่า “ยุติธรรม เป็นธรรม รวดเร็ว” ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น

๑) ผู้บังคับบัญชา ไม่นำมาตรการทางการบริหาร เช่น การสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้ประจำส่วนราชการ การสั่งสำรองราชการ หรือการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ หรือละเลยไม่ติดตามหรือละเลยไม่ดำเนินการทางวินัย มีการใช้ดุลยพินิจในเรื่องการพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒) ผู้ปฏิบัติงาน บางส่วนราชการอาจขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่อง การดำเนินการทางวินัย

๓) ผู้ถูกกล่าวหา ในกรณีที่เป็นข้าราชการระดับสูงอาจมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการสอบสวน พยานบุคคล หรือผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้นหาความจริง

๔) ข้อเท็จจริงของเรื่องที่ต้องการ ดำเนินการ บางเรื่องมีความยุ่งยาก ซับซ้อน เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องหลายระดับ ต่างกรม ต่างกระทรวง หรือมีพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก

๕) โครงสร้างการบริหาร การบังคับบัญชา และมาตรการทางการบริหาร ระหว่างการดำเนินการทางวินัยที่แตกต่างกัน เช่น ข้าราชการตำรวจมีการสำรองราชการ การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ต่างจากข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการครู ที่มีเพียงการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เป็นต้น

ก.พ. จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๑) ประกอบมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีมติ ดังนี้

๑) ให้สำนักงาน ก.พ. เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ นำมาตรการทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับวินัยและจริยธรรมร้ายแรงของแต่ละองค์กรกลางบริหารงานบุคคล เช่น การสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้ประจำส่วนราชการ การสั่งสำรองราชการ หรือการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอยู่มาใช้ในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมชู้สาวหรือล่วงละเมิดทางเพศ หรือคุกคามทางเพศ รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการดำเนินการในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชน หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของส่วนราชการ โดยกำชับผู้บังคับบัญชาให้เร่งรัด การดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาละเลยไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

๒) ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ทำการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลเพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลาง ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่น การนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การกำหนดมาตรฐานการลงโทษ และการดำเนินการทางวินัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมข้าราชการฝ่ายพลเรือนเป็นมาตรฐานเดียวกันและสัมฤทธิ์ผล

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมข้าราชการฝ่ายพลเรือนในการนำมาตรการทางบริหารมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทางวินัยมีมาตรฐานเดียวกัน และลดความลักลั่นในการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบมติ ก.พ. ข้างต้น

๓. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๘ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในด้านมาตรฐานค่าตอบแทน การบริหาร และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมทั้งการวางแผนกำลังคนและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องใดที่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือบางประเภทควรมีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์เดียวกัน ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างผู้แทน ก.พ. ผู้แทน ก.พ.ร. และผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องนั้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ใช้บังคับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางดังกล่าวกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือประเภทนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลของรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการทางวินัย เนื่องจากไม่มีการนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทางวินัย และแก้ปัญหาลักษณะระหว่างกฎหมายขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลในฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการในระหว่างดำเนินการทางวินัยและมาตรฐานการลงโทษ สำนักงาน ก.พ. จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามมติ ก.พ. ข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงพัชรภากร เทวกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๖๒๘

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๖๒

ศิริกัญญา

(นางสาวพิมพ์นัส หับเชียงทอง)

อธิบดีบริหารทรัพยากรบุคคลและแผนงานบริหารทรัพยากรบุคคล

๒๕๕๑. ๒๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) โทร. ๐๒ ๒๘๘ ๔๑๕๗

ที่ นร ๐๔๐๓ (กร ๒) / ๓๑๑๗.....วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจรรยาบรรณ.....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงาน ก.พ. สำนักนายกรัฐมนตรี ได้เสนอ เรื่อง มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจรรยาบรรณ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย จึงเห็นควรให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ...สำนักงาน ก.พ. สำนักมาตรฐานวินัย โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๐๐๐ ต่อ ๖๘๔๘

ที่ นร.๑๐๑๑/ ๒๒

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ...มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรม

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

๑. ที่มา

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการในเรื่องชู้สาว การล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศ รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศ ดังกล่าว ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นความผิดวินัยและจริยธรรมอย่างร้ายแรง ว่าเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่ต้องเร่งรัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาดำเนินการทางวินัยโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ ก.พ. เห็นว่า มาตรฐานการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมของข้าราชการประเภทต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของการนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทางวินัย ตลอดจนมาตรฐานการลงโทษที่ต่างกัน ซึ่งทำให้การดำเนินการขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการดำเนินการทางวินัย ที่ว่า “ยุติธรรม เป็นธรรม รวดเร็ว” ก.พ. จึงมีมติ ดังนี้

๑) ให้สำนักงาน ก.พ. เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ นำมาตรการทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับวินัยและจริยธรรมร้ายแรงของแต่ละองค์กรกลางบริหารงานบุคคล เช่น การสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้ประจำส่วนราชการ การสั่งสำรองราชการ หรือการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอยู่มาใช้ในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมชู้สาวหรือล่วงละเมิดทางเพศ หรือคุกคามทางเพศ รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการดำเนินการในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชน หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของส่วนราชการ โดยกำชับผู้บังคับบัญชาให้เร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาละเลยไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

๒) ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ทำการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลเพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลาง ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่น การนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การกำหนดมาตรฐานการลงโทษ และการดำเนินการทางวินัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมข้าราชการฝ่ายพลเรือนเป็นมาตรฐานเดียวกัน และสัมฤทธิ์ผล

๒. สารสำคัญและข้อกำหนด

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๘ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในด้านมาตรฐานค่าตอบแทน การบริหาร และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมตลอดทั้งการวางแผนกำลังคนและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องใดที่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือบางประเภทควรมีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์เดียวกัน ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างผู้แทน ก.พ. ผู้แทน ก.พ.ร. และผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องนั้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ใช้บังคับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางดังกล่าวกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือประเภทนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลของรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

๓. ข้อเสนอ

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการทางวินัย เนื่องจากไม่มีการนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทางวินัย และแก้ปัญหาคอขวดระหว่างกฎหมายขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลในฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการในระหว่างการดำเนินการทางวินัยและมาตรฐานการลงโทษ สำนักงาน ก.พ. จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามมติ ก.พ. ข้างต้น

๔. ประเด็นพิจารณา

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องมาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ รายละเอียดตามบันทึกถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่แนบมาพร้อมนี้ (เอกสารแนบ ๑)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(หม่อมหลวงพัชรภากร เทวกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

สัญญาชูกตอง
 ศิริบุณยดิษฐ์
 (นางสาวอรุณพร ชูเดช)
 ผอ. สมอ.

เสนอ ก.พ. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ วาระที่ ๕

มติ โดยที่ ก.พ. ได้หยิบยกประเด็นที่สื่อมวลชนเสนอข่าวเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการในเรื่องชู้สาว การล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศ รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศดังกล่าว ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นความผิดวินัยและจริยธรรมอย่างร้ายแรงขึ้นอภิปราย โดยมีข้อสังเกตว่าเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่ต้องเร่งรัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาดำเนินการทางวินัยโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ ก.พ. เห็นว่า มาตรฐานการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมของข้าราชการประเภทต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของการนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทางวินัย ตลอดจนมาตรฐานการลงโทษที่ต่างกัน ซึ่งทำให้การดำเนินการขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการดำเนินการทางวินัย ที่ว่า “ยุติธรรม เป็นธรรม รวดเร็ว” ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น

๑) ผู้บังคับบัญชา ไม่นำมาตรการทางการบริหาร เช่น การสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้ประจำส่วนราชการ การสั่งสำรองราชการ หรือการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ หรือละเลยไม่ติดตามหรือละเลยไม่ดำเนินการทางวินัย มีการใช้ดุลยพินิจในเรื่องการพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒) ผู้ปฏิบัติงาน บางส่วนราชการอาจขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่อง การดำเนินการทางวินัย

๓) ผู้ถูกกล่าวหา ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดระดับสูงอาจมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการสอบสวน พยานบุคคล หรือผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้นหาความจริง

๔) ข้อเท็จจริงของเรื่องที่ต้องการดำเนินการ บางเรื่องมีความยุ่งยาก ซับซ้อน เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องหลายระดับ ต่างกรม ต่างกระทรวง หรือมีพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก

๕) โครงสร้างการบริหาร การบังคับบัญชา และมาตรการทางการบริหาร ระหว่างการดำเนินการทางวินัยที่แตกต่างกัน เช่น ข้าราชการตำรวจมีการสำรองราชการ การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ต่างจากข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการครู ที่มีเพียงการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เป็นต้น

ก.พ. จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๑) ประกอบมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีมติ ดังนี้

๑) ให้สำนักงาน ก.พ. เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ นำมาตรการทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับวินัยและจริยธรรมร้ายแรงของ

สำเนาถูกต้อง
๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔
(นายอรรถพร ณ นคร)

แต่ละองค์กรกลางบริหารงานบุคคล เช่น การสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งให้ประจำส่วนราชการ การสั่งสำรองราชการ หรือการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอยู่มาใช้ในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมชู้สาวหรือล่วงละเมิดทางเพศ หรือคุกคามทางเพศ รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการดำเนินการในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชน หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของส่วนราชการ โดยกำชับผู้บังคับบัญชาให้เร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาละเลยไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

๒) ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ทำการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลเพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลาง ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่น การนำมาตรการทางการบริหารมาใช้เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การกำหนดมาตรฐานการลงโทษ และการดำเนินการทางวินัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยและจริยธรรมข้าราชการฝ่ายพลเรือนเป็นมาตรฐานเดียวกันและสัมฤทธิ์ผล

(หม่อมหลวงพัชรภากร เทวกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

สัณเฑาะฏกต๑๖
 อรุณ ๑๐๖๕
 (นางอรุณวรรณ อรุณ)
 ๗๐. ๕๓๐.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/๕๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง มาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรม

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓ / ว (ล) ๑๖๕๖๖
ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางการบริหารเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการทางวินัยและจริยธรรม ตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยด่วนความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า การเสนอมาตรการในเรื่องนี้เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๘ (๑) และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐมนตรีที่จะพิจารณาสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๕ ต่อ ๑๓๒๑ (นางสาวฉันทพิมพ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๕๘

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nr0900@ocs.go.th

นางสาวกมลทิพย์

(นางสาวกมลทิพย์ กิ่งก้าน หับเชียงทอง)

ข้าราชการบำนาญและแผนกงานวิชาการพิเศษ

16 มี.ค. ๖4

มาตรการทางวินัยและจริยธรรม ข้าราชการฐานความผิด

| ชูสาว ล่องละเมิดทางเพศ คุณคามทางเพศ
ใช้สื่อออนไลน์เข้าข่ายความผิดดังกล่าว

บทลงโทษ

- สั่งพักราชการ
- สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- สั่งให้ประจำส่วนราชการ
- สั่งสำรองราชการ
- สั่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดินที่มีอยู่

หากผู้บังคับบัญชาละเลย
ไม่ดำเนินการ ให้ถือว่าผิดวินัย

ประมวลกฎหมายอาญา

ลักษณะ ๙

ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา ๒๗๖* ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมีใช้ภริยาของตนโดยขู่ใช้ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

*[มาตรา ๒๗๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕]

มาตรา ๒๗๗* ผู้ใดกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีใช้ภริยาของตน โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกหรือวรรคสองได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำที่ชายกระทำกับเด็กหญิงอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้ชายและเด็กหญิงนั้นสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

*[มาตรา ๒๗๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐]

มาตรา ๒๗๗ ทวิ* ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคแรก หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคแรกหรือวรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

*[มาตรา ๒๗๗ ทวิ เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐]

มาตรา ๒๗๗ ตรี* ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

*[มาตรา ๒๗๗ ตรี เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐]

มาตรา ๒๗๘* ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*[มาตรา ๒๗๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐]

มาตรา ๒๗๙* ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำความผิดโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*[มาตรา ๒๗๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐]

มาตรา ๒๘๐* ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๘ หรือมาตรา ๒๗๙ เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

(๒) ถึง แก่ความตาย ผู้กระทำความผิดระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

*[มาตรา ๒๘๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕]

มาตรา ๒๘๑* การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคแรกและมาตรา ๒๗๘ นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำความผิดรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ เป็นความผิดอันยอมความได้

*[มาตรา ๒๘๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ (ฉบับที่ ๑๑) ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔]

มาตรา ๒๘๒* ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปี ถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

*[มาตรา ๒๘๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐]

มาตรา ๒๘๓* ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่อายุยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

*[มาตรา ๒๘๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐]

มาตรา ๒๘๓ ทวิ* ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจารแม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคล ซึ่งถูกพาไปตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรกหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

*[มาตรา ๒๘๓ ทวิ เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐]

มาตรา ๒๘๔* ผู้ใดพาผู้อื่น ไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

*[มาตรา ๒๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐]

มาตรา ๒๘๕* ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตริ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ หรือมาตรา ๒๘๓ เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

*[มาตรา ๒๘๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ (ฉบับที่ ๑๑) ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔]

มาตรา ๒๘๖* ผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค่าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพ และ

(๑) ปรากฏว่าอยู่ร่วมกับหญิงซึ่งค่าประเวณี หรือสมาคมกับหญิงซึ่งค่าประเวณีคนเดียว หรือหลายคนเป็นอาจิน

(๒) กินอยู่หลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่น โดยหญิงซึ่งค่าประเวณีเป็นผู้จัดให้ หรือ

(๓) เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยหญิงซึ่งค่าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้ใดที่คบค้ากับหญิงซึ่งค่าประเวณีนั้น ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงในการค่าประเวณี เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจได้ว่ามิได้เป็นเช่นนั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากหญิงซึ่งค่าประเวณี ซึ่งพึงให้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม

*[มาตรา ๒๘๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕]

มาตรา ๒๘๗ ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงออกแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว จำแนกหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น

(๓) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจะได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา ๒๘๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

ตัวอย่างคำพิพากษาของศาลฎีกากรณีอนาจาร

(จากเว็บไซต์ของศาลฎีกา)

มาตรา ๒๗๘ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๒๗/๒๕๓๙ การกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา หมายความว่า การกระทำให้ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายบุคคลอื่น เช่น กอดจูบลูบคลำร่างกายของหญิงหรือชาย เป็นการกระทำแสดงความใคร่ในทางเพศ ซึ่งต้องเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวของบุคคลโดยตรง ซึ่งการกระทำดังกล่าว ย่อมถือว่าเป็นความประพฤติน่าอัปอาย นอกกริต นอกแบบอยู่แล้ว จะกระทำในที่สาธารณะ หรือสาธารณสถานก็หาไม่ ผลแตกต่างกันไม่ การที่ชายอื่นร่วมประเวณีกับผู้เสียหายในห้องของโรงแรมแม้จะเป็นที่มิดชิด แต่ก็เป็น การกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายของบุคคลอื่นคือผู้เสียหาย อันเป็นการกระทำอนาจาร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๓๖/๒๕๔๗ คำว่า "อนาจาร" มีความหมายว่าเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวบุคคลที่ไม่สมควรทางเพศซึ่งมิได้หมายความว่าเฉพาะการประเวณีหรือความใคร่เท่านั้น แต่รวมถึงการกระทำให้อัปอายขายหน้าในทางเพศด้วย การที่จำเลยกอดเอวโจทก์ร่วม จับมือและดึงแขนโจทก์ร่วมเช่นนั้นจึงเป็นการกระทำอนาจารแก่โจทก์ร่วมโดยใช้กำลังประทุษร้าย เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ แม้บางตอนจำเลยจะได้กระทำขณะอยู่ในรถยนต์กระบะแต่การที่จำเลยจับมือและดึงแขนโจทก์ร่วมให้เข้าไปในห้องพัก ของโรงแรม ขณะอยู่ต่อหน้าพนักงานโรงแรมเช่นนั้นเป็นการกระทำโดยเปิดเผยในที่ซึ่งอาจมีคนเห็นได้ แม้ไม่มีผู้ใดเห็นในขณะกระทำนั้นก็เป็นการกระทำต่อหน้าธารกำนัลแล้ว เพราะการกระทำต่อหน้าธารกำนัลมิได้หมายความว่าเฉพาะแต่กระทำโดยประการที่让别人อื่นได้เห็นโดยแท้จริงเท่านั้น เพียงแต่กระทำในลักษณะที่เปิดเผยให้บุคคลอื่นสามารถเห็นได้ก็เป็นต่อหน้าธารกำนัลแล้ว ดังนั้น เมื่อจำเลยกระทำอนาจารแก่โจทก์ร่วมโดยใช้กำลังประทุษร้ายต่อหน้าธารกำนัล จึงเป็นความผิดที่มีใช้ความผิดอันยอมความได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๕๙/๒๕๖๒ การกระทำอนาจาร หมายความว่า การกระทำที่ไม่สมควรทางเพศ เช่น กอดจูบลูบคลำ แต่ต้องเนื้อตัวร่างกายในทางไม่สมควร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๑๗๘/๒๕๖๒ คำว่า "อนาจาร" มีความหมายว่า การกระทำที่ไม่สมควรทางเพศ ซึ่งรวมถึงการแตะต้องเนื้อตัวร่างกายในทางไม่สมควร ส่วนการกระทำชำเรา หมายถึง การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น การกระทำชำเราจึงรวมถึงการกระทำอนาจารอยู่ในตัว เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยชู้บังคับให้ผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งมีอายุ ๙ ปีเศษ นอนลงกับพื้น อ้าขาและใช้อวัยวะเพศของจำเลยสอดใส่เข้าไปในทวารหนักของผู้เสียหายที่ ๑ การกระทำของจำเลยย่อมเป็นความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีโดยชู้เชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ตามประมวลกฎหมาย มาตรา ๒๗๙ วรรคสอง (เดิม) และฐานกระทำชำเราแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ตามประมวลกฎหมาย มาตรา ๒๗๗ วรรคสาม (เดิม) ด้วย ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๙๘๓/๒๕๕๔ การที่จำเลยแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพไว้ที่ใต้โต๊ะทำงานของโจทก์ร่วม และบันทึกภาพสรีระร่างกายของโจทก์ร่วมตั้งแต่ช่วงลิ้นปี่จนถึงอวัยวะช่วงขา มองเห็นกระโปรงที่โจทก์ร่วมสวมใส่ ขาท่อนล่างและขาท่อนบนของโจทก์ร่วม โดยที่กล้องบันทึกภาพมีแสงไฟสำหรับเพิ่มความสว่างเพื่อให้มองเห็นภาพบริเวณใต้กระโปรงของโจทก์ร่วมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การกระทำของจำเลยสื่อแสดงให้เห็นถึงความใคร่และกามารมณ์ โดยที่โจทก์ร่วมมิได้รู้เห็นหรือยินยอม อันเป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อโจทก์ร่วม โดยโจทก์ร่วมตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ แม้จำเลยจะมีได้สัมผัสต่อเนื้อตัวร่างกายของโจทก์ร่วมโดยตรง แต่การที่จำเลยใช้กล้องบันทึกภาพใต้กระโปรงโจทก์ร่วมในระยะใกล้ชิด โดยโจทก์ร่วมไม่รู้ตัวย่อมรับฟังได้ว่าจำเลยได้กระทำโดยประสงค์ต่อผลอันไม่สมควรในทางเพศต่อโจทก์ร่วม โดยใช้กำลังประทุษร้าย ตามมาตรา ๑ (๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งการใช้กำลังประทุษร้ายอันเป็นองค์ประกอบความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ นอกจากหมายความว่าทำการประทุษร้ายแก่กายแล้ว ยังหมายความว่าทำการประทุษร้ายแก่จิตใจด้วย ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ การกระทำของจำเลยดังกล่าว ทำให้โจทก์ร่วมต้องรู้สึกสะเทือนใจอับอายขายหน้า จึงถือว่าเป็นการประทุษร้ายแก่จิตใจของโจทก์ร่วมแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำอนาจารโจทก์ร่วม ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘

